

Nr 5.

Av herr **Nerman**, om sänkning av rösträttsåldern vid elektorsval och val av ledamöter till riksdagens andra kammare.

Den allmänna rösträtt, som borgarklassen kämpade för, i »demokratins» och »folkviljans» namn, så länge den överhuvud kämpade som historiskt stigande klass, hann knappast någonstans bli färdig. I och med att borgarklassen övertog den politiska makten blev den tvärtom framför allt intresserad av att stympa demokratin i mån den möjligen kunde medföra faror för den nye makthavaren. När svenska folket efter långa strider fick sin »allmänna» rösträtt, skedde det i kompromissens tecken, så att man offrade ungdomens rätt, berövade de unga en rätt som de åtminstone i viss utsträckning förut hade haft. Tydligt var man rädd för ungdomen och framför allt ville man väl hindra arbetarungdomen med dess radikalare inriktning att göra sig gällande. I den gamla graderade röstskalans tid var denna ungdom ganska ofarlig, den var utestängd av inkomststrecktet. När man nu vid det gamla systemets slopande utslöt de yngsta årsklasserna av den förut röstberättigade och eljest i olika avseenden juridiskt myndiga ungdomen från rätten att delta i val, kom man för övrigt in i rent absurda förhållanden. Så sattes minimiåldern för val av ledamöter till riksdagens andra kammare till 23 år men motsvarande vid val till landsting och elektorsval för första kammaren till 27 år. Därigenom berövades c:a 200,000 medborgare sin rösträtt vid val, då 23-årsåldern tillämpas och c:a 600,000 vid val då 27-årsåldern tillämpas. Då för valbarhet till riksdagens andra kammare fordras att ha fyllt 25 år, kommer man till så orimliga förhållanden som att en till andra kammaren valbar person ej anses mogen att delta i val av elektor för förstakammarval.

Åtskilliga gånger har i riksdagen motionerats om rösträttsålderns sänkning, hittills utan resultat. Orättvisan mot ungdomen kvarstår alltjämt och är desto mera iögonenfallande som ungdomen i våra dagar spelar en allt större roll i samhällslivet och får allt svårare uppgifter och ansvar tack vare de äldres ödesdigra vanvård av det ekonomiska livet.

Då jag vid 1932 års riksdag tillät mig motionera i ämnet i syfte att de påtalade orättvisorna mot de unga årsklasserna skulle utplånas, visade sig från riksdagens största parti, det socialdemokratiska, intresse för en nedsättning av rösträttsåldern och en reservation frambars i konstitutionsutskottet. Under debatten förklarades också från samma parti (herr Sävström i andra kammaren), att »naturligtvis få vi efter ett nytt val, om vi komma tillbaka igen, framföra kravet om sänkning av åldersgränsen». Partiet kom tillbaka år 1933, t. o. m. betydligt förstärkt, och har nu därigenom större möjligheter i såväl utskott som

kamrar. Därmed finnas utsikter för en lyckligare utgång. Jag återkommer därför med det gamla kravet på rättvisa för ungdomen i rösträttshänseende och hemställer,

att riksdagen, såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling, måtte besluta,
att paragraferna 6 och 16 i riksdagsordningen erhålla nedanstående ändrade lydelse:

§ 6.

9) Valrätt vid elektorsval tillkommer envar i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigad.

§ 16.

Valrätt tillkommer envar man och kvinna, som är svensk undersåte och senast under näst föregående kalenderår uppnått tjugu års ålder.

Stockholm den 16 januari 1933.

Ture Nerman.
